VIII kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Polityki Społecznej i Rodziny**
(nr 108)
z dnia 6 lutego 2018 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Polityki Społecznej i Rodziny (nr 108)

6 lutego 2018 r.

Komisja Polityki Społecznej i Rodziny, obradująca pod przewodnictwem poseł **Beaty Mazurek (PiS)**, przewodniczącej Komisji, rozpatrzyła:

– pierwsze czytanie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (druk nr 1100).

W posiedzeniu udział wzięli: **Bartosz Marczuk** podsekretarz stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wraz ze współpracownikami, **Marek Woch** pełnomocnik prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia wraz ze współpracownikami, **Anna Garbowska** wicedyrektor Biura Świadczeń w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, **Łukasz Cieciorski** główny specjalista w Ministerstwie Zdrowia, **Anna Maria Dukat** ekspert w Business Centre Club, **Agnieszka Jarzębska** główny specjalista w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich, **Krzysztof Rowiński** specjalista w Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność" wraz ze współpracownikami, **Ewa Krawczyk** asystentka posła Kornela Morawieckiego oraz **Renata Bardzał** asystentka przewodniczącej Komisji.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Dariusz Lipski, Małgorzata Cholewa** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych, **Urszula Sęk, Maria Iwaszkiewicz, Aleksandra Wolna-Bek** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodnicząca poseł Beata Mazurek (PiS):

Dzień dobry. Witam państwa parlamentarzystów, pana ministra i zaproszonych gości. Otwieram kolejne posiedzenie Komisji Polityki Społecznej i Rodziny. Dzisiejsze posiedzenie obejmuje dwa punkty: pierwsze czytanie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw, druk nr 1100, oraz pierwsze czytanie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych, druk nr 1357.

Czy jest sprzeciw wobec dzisiejszego porządku posiedzenia? Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja przyjęła porządek posiedzenia. Bardzo proszę.

Poseł Jak Klawiter (niez.):

Mam pytanie – kiedy pani przewodnicząca przedłoży społeczny, antyaborcyjny projekt ustawy?

Przewodnicząca poseł Beata Mazurek (PiS):

Panie pośle, pan doskonale wie, że przyjęliśmy program działania Komisji na pierwsze półrocze. Teraz przed nami decyzja, czy będziemy go zmieniali, czy nie. Rozumiem, że pana wniosek idzie w kierunku zmiany planu i uwzględnienia propozycji. Myślę, że prezydium pochyli się nad podjęciem takiej decyzji. Bardzo proszę.

Poseł Robert Winnicki (niez.) – spoza składu Komisji:

Pani przewodnicząca, dołączając się do poprzedniego głosu wskazuję, że ustawa, poparta blisko milionem podpisów obywateli, dąży do zagwarantowania konstytucyjnych praw osobie ludzkiej, a każdy dzień, w którym Komisja i Sejm nie pracują nad tą ustawą, to konkretne przypadki zabijania dzieci z powodów eugenicznych, co nie powinno mieć miejsca w cywilizowanym państwie w XXI wieku. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Beata Mazurek (PiS):

Dziękuję. Podtrzymuję co powiedziałam poprzednio. Przechodzimy do realizacji dzisiejszego porządku posiedzenia. Pierwsze czytanie obejmuje wystąpienie wnioskodawcy oraz ogólną dyskusję na temat założeń projektu. Przypominam, że mówimy o projekcie

ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw. Proszę panią Kornelię Wróblewską o uzasadnienie.

Poseł Kornelia Wróblewska (N) – spoza składu Komisji:

Pani przewodnicząca, szanowni państwo, panie ministrze, chcę zaprezentować ustawę. Niniejszy projekt ma na celu wykonanie wyroków Trybunału Konstytucyjnego z dnia 21 października 2014 r., sygn. akt K 38/13, oraz z dnia 18 listopada 2014 r. Dodatkowo, ujednolica on świadczenia przysługujące opiekunom osób niepełnosprawnych, rezygnując z trzech rodzajów świadczeń na rzecz jednego. W wyroku z dnia 21 października 2014 r., sygn. akt K 38/13, Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 17 ust. 1b ustawy o świadczeniach rodzinnych, w zakresie, w jakim różnicuje prawo do świadczenia pielęgnacyjnego dla osób sprawujących opiekę nad osobą niepełnosprawną po ukończeniu przez nią wieku określonego w tym przepisie, ze względu na moment powstania niepełnosprawności, jest niezgodny z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP. Trybunał Konstytucyjny orzekł także o częściowej niekonstytucyjności wprowadzenia do ustawy o świadczeniach rodzinnych kryterium wieku powstania niepełnosprawności. Wyrok nakazuje równe traktowanie opiekunów dorosłych osób niepełnosprawnych, niezależnie od momentu powstania niepełnosprawności u podopiecznego. Podobna sytuacja, jak w przypadku prawa do świadczenia pielęgnacyjnego, pojawia się w przypadku prawa do zasiłku pielęgnacyjnego dla dorosłych osób niepełnosprawnych w stopniu umiarkowanym. Obecnie przysługuje on wyłącznie osobom, które stały się niepełnosprawne przed ukończeniem 21. roku życia. Powody takiego różnicowania, podobnie jak w przypadku świadczenia pielęgnacyjnego, nie znajdują uzasadnienia.

Obecne uregulowania prawne w zakresie wspierania osób z niepełnosprawnościami nie przewidują: prawa do świadczeń dla opiekunów osób z niepełnosprawnościami, którzy mają ustalone prawo do emerytury i renty; prawa do świadczenia dla osoby, która jest opiekunem faktycznym dorosłej osoby z niepełnosprawnością, lecz według przepisów kodeksu rodzinnego i opiekuńczego nie ciąży na nich obowiązek alimentacyjny; możliwości podjęcia jakiegokolwiek zatrudnienia w sytuacji uzyskania prawa do świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub zasiłku dla opiekuna; przyznania zasiłku dla bezrobotnych osobom, które z powodu utraty prawa do świadczenia pielęgnacyjnego pozbawione zostają z dnia na dzień środków do życia. Wiem, że niektóre przepisy zmieniły się od momentu złożenia tej ustawy. Należy zwrócić również uwagę na wieloletni brak waloryzacji zasiłku pielęgnacyjnego, który aktualnie nie spełnia swojej roli i nie stanowi realnej ulgi w kompensacji wydatków związanych z niepełnosprawnością.

Proponuje się wprowadzenie w ustawie o świadczeniach rodzinnych rozwiązania stanowiącego, że wszystkim osobom sprawującym opiekę nad osobą z niepełnosprawnością przysługiwać będzie jedno świadczenie opiekuńcze tj. świadczenie pielęgnacyjne, o ile rezygnują z zatrudnienia na rzecz faktycznej opieki nad osobą niepełnosprawną. Ponadto proponuje się przyznanie świadczenia pielęgnacyjnego osobom, które pobierają emeryturę, rentę, rentę rodzinną z tytułu śmierci małżonka przyznaną w przypadku zbiegu prawa do renty rodzinnej i innego świadczenia emerytalno-rentowego, rentę socjalną, nauczycielskie świadczenie kompensacyjne, zasiłek przedemerytalny lub świadczenie przedemerytalne. Osobom tym świadczenie pielęgnacyjne będzie przysługiwać w wysokości różnicy pomiędzy kwotą świadczenia pielęgnacyjnego a kwotą pobieranej emerytury, renty, renty rodzinnej z tytułu śmierci małżonka przyznanej w przypadku zbiegu prawa do renty rodzinnej i innego świadczenia emerytalno-rentowego, renty socjalnej, zasiłku stałego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego pomniejszonych o zaliczkę na podatek dochodowy od osób fizycznych oraz składkę na ubezpieczenie zdrowotne. Wprowadza się również zmianę w definicji opiekuna faktycznego, aby obejmowała zarówno przyszłych rodziców adopcyjnych, ale także członków rodziny nie tylko w pierwszym stopniu pokrewieństwa, pod warunkiem faktycznego sprawowania opieki nad osobą niepełnosprawną. Chcę przytoczyć wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 18 lipca 2008 r., który w odniesieniu do art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, na podstawie którego Trybunał wypowiedział się, że w zakresie, w jakim uniemożliwia

nabycie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego obciążonym obowiązkiem alimentacyjnym osobie zdolnej do pracy, niezatrudnionej ze względu na konieczność sprawowania opieki nad innym niż jej dziecko niepełnosprawnym członkiem rodziny, jest niezgodne z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP.

Wprowadza się też zmianę w tytule stosunku pracy. Nie ma bowiem powodów, żeby odbierać świadczenie opiekunowi, który bez uszczerbku dla podopiecznego lub sprawowanej nad nim opieki osiągnie dorywczo dochód nie wynikający ze stosunku pracy, a jedynie z zajęć typu rękodzieło lub drobne zlecenia korekty tekstu, nie wymagające oddalania się od podopiecznego.

Jak wspomniała pani przewodnicząca na początku, ustawa była składana prawie dwa lata temu, półtora roku czekała na wniesienie pod obrady. W związku z tym, w międzyczasie prawo trochę uległo zmianie. Kilka spraw jest tutaj nieaktualnych. Dlatego mam przygotowane poprawki. Nie wiem, czy teraz mogę złożyć je na ręce pani przewodniczącej?

Przewodnicząca poseł Beata Mazurek (PiS):

Zaproponuję państwu takie procedowanie: po przeprowadzonej dyskusji nad projektem ustawy doszliśmy do wniosku, że projekt skierujemy do podkomisji stałej do spraw osób niepełnosprawnych. Tam mogłaby pani zgłosić poprawki.

Poseł Kornelia Wróblewska (N) – spoza składu Komisji:

Dobrze. Bardzo dziękuję.

Przewodnicząca poseł Beata Mazurek (PiS):

Czy pani już skończyła?

Poseł Kornelia Wróblewska (N) – spoza składu Komisji:

Tak, skończyłam pobieżne przedstawienie ustawy. Wszyscy otrzymali druk z uzasadnieniem. Nie wiem co stanie się w sytuacji, gdy projekt zostanie skierowany do podkomisji? Chcę odnieść się w tym momencie, ewentualnie po wystąpieniu pana ministra. Otrzymałam stanowisko do tego druku z ministerstwa. Jeżeli będzie możliwość, również chcę się odnieść do tego stanowiska. Nie wiem, czy mogę teraz, czy za chwilę?

Przewodnicząca poseł Beata Mazurek (PiS):

Otwieram dyskusję. Kto z pań i panów posłów lub zaproszonych gości chce zabrać głos? Nie słyszę. Czy pan minister chce zabrać głos? Bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Bartosz Marczuk:

Powiem krótko, gdyż pani poseł pytała o stanowisko. Oczywiście, dostrzegając wagę problemu musimy wskazywać na ogromny szereg wątpliwości natury fundamentalnej, porządkowej, który wzbudza projekt. Stanowisko jest państwu znane. Są kwestie związane z definicjami. Państwo proponują, żeby nowe świadczenie przysługiwało z tytułu rezygnacji z pracy etatowej, zarobkowej, czyli zdecydowanie ograniczyliby państwo krąg osób. Mówią państwo o realizacji orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego z 18 listopada, podczas, gdy w międzyczasie zostało ono zrealizowane. W obecnej chwili opiekunom przysługują dwa świadczenia, jeżeli w rodzinie jest więcej niż jeden podopieczny. Mówią państwo o zniesieniu kryterium dochodowego. Zauważamy, że Trybunał Konstytucyjny w październiku 2014 r. orzekł, że stosowanie kryterium dochodowego jest jak najbardziej zasadne, jeżeli chodzi o tę formę pomocy. Mówią państwo w uzasadnieniu, że nie wolno różnicować świadczenia ze względu na dziecko lub dorosłego. Trybunał wskazał wprost, że można to robić. W swoim orzeczeniu odniósł się wprost do możliwości finansowania świadczeń z budżetu państwa. Wyraził nawet frazę, że trzeba uszanować nabyte prawa osób, które obecnie korzystają ze świadczeń w zaufaniu do państwa, ale żeby wziąć pod uwagę możliwości finansowania świadczeń.

Podliczając skutki finansowe projektu, bez zagłębiania się w szczegóły, kosztowałby on budżet państwa rocznie około 18,5 mld zł. Dla porównania, w tym roku na realizację Programu 500+ mamy w budżecie zarezerwowane 24,5 mld zł. To jest konserwatywne założenie, gdyż rzeczywiście, zniesienie kryterium dochodowego może spowodować, że będzie bardzo duży popyt na tego typu świadczenia. Zdajemy sobie sprawę z tego

problemu oraz, że przed nami jest realizacja wyroku Trybunału Konstytucyjnego. Natomiast, projekt w obecnym kształcie, z poważnymi wadami i zastrzeżeniami, wymaga solidnych przemyśleń i refleksji. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Beata Mazurek (PiS):

Dziękuję. Myślę, że miejscem, w którym można porozmawiać na temat wszystkich propozycji przedstawionych przez panią poseł i wątpliwościach zgłoszonych przez pana ministra, będzie podkomisja stała do spraw osób niepełnosprawnych. Wobec powyższego zapytam, czy jest sprzeciw wobec skierowania tego projektu do podkomisji stałej? Nie słyszę. Zatem, Komisja skierowała projekt do podkomisji stałej do spraw osób niepełnosprawnych.

Przechodzimy do drugiego punktu: pierwsze czytanie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych, druk nr 1357. Czy jest obecny pan poseł Grzegorz Długi? Czy jest obecny ktoś z Klubu Kukiz'15? Proponuję przenieść procedowanie tego punktu na następne posiedzenie. Wszyscy wiedzieli, że dzisiaj będzie posiedzenie Komisji i rozpatrywanie tego punktu. Nie wiadomo, jak długo jeszcze będziemy czekali.

Wobec powyższego, zamykam posiedzenie dzisiejszej Komisji. Dziękuję państwu za obecność.